

EU:n yhteisen maatalouspolitiikan terveystarkastus

4.2.2009 Jyväskylä
MMM/Juha Palonen

Politiikan reformit

- MacSharry 1992
 - hintatuesta suoraan tulotukeen
- Agenda 2000
 - mm. teurastuspalkkio, laajaperäistämispalkkio
- Mid-Term Review 2003
 - tuki irti tuotannosta (decoupling)
 - tilatuki (mm. täydentävät ehdot)
- Health Check 2007
 - onko tilatuki OK?
 - ovatko markkinamekanismit kunnossa?
- Rahoitusuudistus 2013

Tausta ja tavoitteet (1/3)

- Tavoitteena on arvioida vuoden 2003 yhteisen maatalouspolitiikan uudistusta sekä vastata maatalouden ja maaseudun uusiin haasteisiin (ilmastonmuutos, bioenergia, vesiensuojelu ja luonnon monimuotoisuus).
- Vuoden 2003 uudistuksen keskeinen elementti oli uusi tuotannosta irrotettu tilatukijärjestelmä
 - EU:ssa jo n. 80 % CAP-tuesta on irrotettu tuotannosta
 - Uudistus tuli voimaan asteittain vuosina 2005-2007, Suomessa vuonna 2006

Tausta ja tavoitteet (2/3)

- Muuttuneet olosuhteet:
 - 12 uutta jäsenmaata, joilla erityinen yksinkertaistettu tukijärjestelmä (SAPS),
 - elintarvikkeiden hintojen, mutta myös kustannusten (mm. polttoaineet, lannoitteet, rehut) kohoaminen,
 - ilmastonmuutoksen eteneminen.
- Pyrkimys yksinkertaistaa tilatukijärjestelmää ja yhdenmukaistaa vuoden 2003 uudistuksessa eri jäsenmaiden valitsemaa tukimalleja.

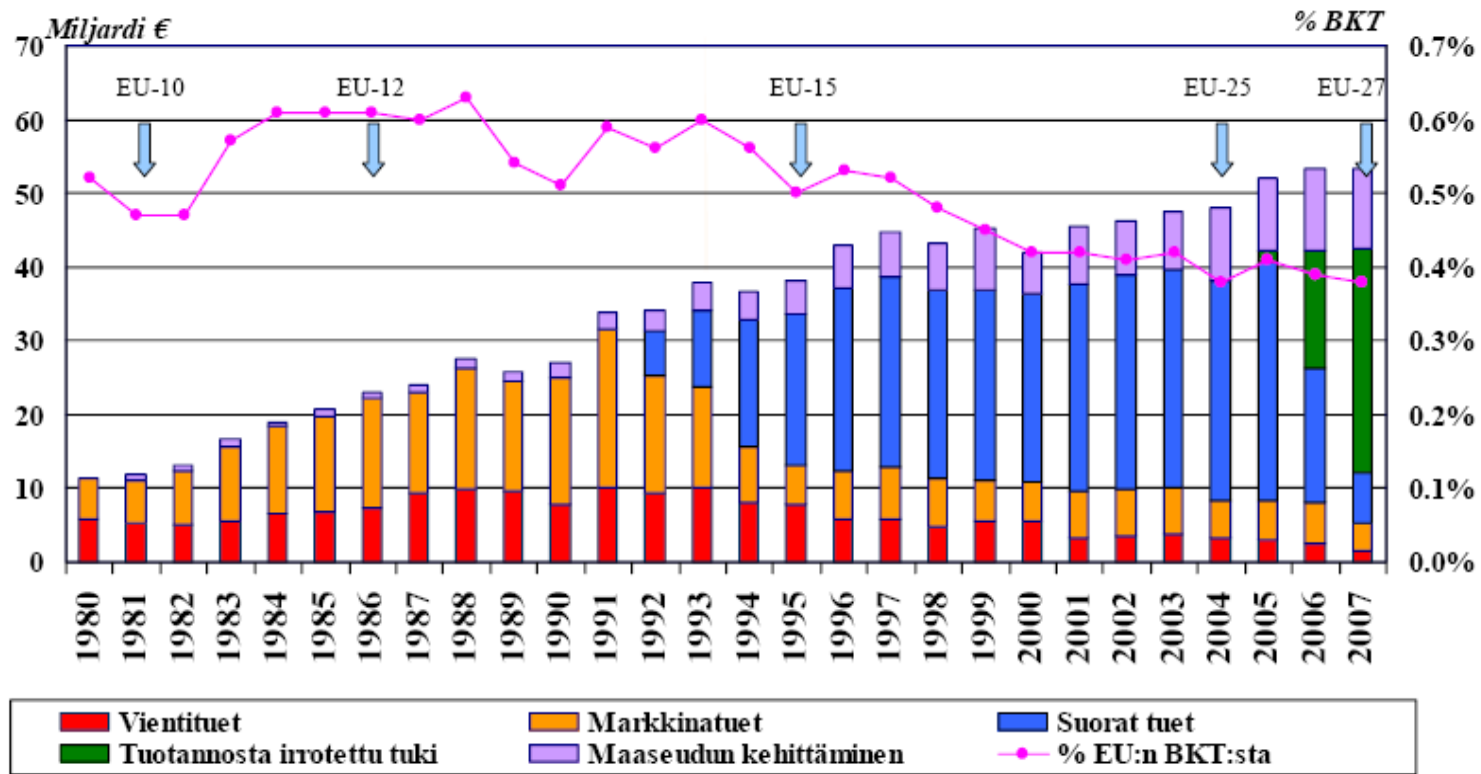

Tausta ja tavoitteet (3/3)

- Tulevaisuuden haasteet:
 - ruoan kasvava tarve ja esimerkiksi biopolttoaineiden lisääntyvä tarve,
 - tuotantopanosten hinnat,
 - hintojen vaihtelu,
 - WTO-sopimukset,
 - Lissabonin sopimus.

YMP:n menot ja uudistus

Ratkaisu 20.11.2008

- Päälinjat vuoteen 2013 saakka
- Tuotantoon sidottuja tukia vähennetään
- Erityistuki (art. 68) 3,5 %, Suomelle 10 %
- Modulaation nosto
- Kesannointivelvollisuus poistuu
- Maitokiintiöiden asteittainen lisäys ja poistaminen vuonna 2015

- Miten monipuolinen maataloustuotanto säilyy Suomen kaltaisilla epäsuotuisilla ja korkean kustannustason alueilla?

Tukien irrottaminen tuotannosta

2009	Non food
2010	Energiakasvipalkkio
2012	Siementuotantotuki timoteille
2012	Valkuaiskasvipalkkio
2012	Sonni- ja härkápalkkio
2012	Kuivattujen rehujen jalostajantuki
2012	Tärkkelysperunan viljelijätuki ja jalostajantuki
2012	Kuitupellavan ja hampun jalostajantuki

Suomen kannalta merkittävimmät muutokset (1)

- Sonnipalkkioiden irrottaminen tuotannosta
 - Tuotantokannustin eli sonnien lukumäärään perustuva sonnipalkkio poistuu viimeistään 2012
 - Jatkossa tuki artiklan 68 perusteella.
- Tärkkelysperunan tuen ja kiintiöiden poisto
 - Kiinnostus tärkkelysperunan viljelyä kohtaan voi vähentyä
 - Suomi vaati tuen maksamista tuotantoon sidottuna.

Suomen kannalta merkittävimmät muutokset (2)

- Maitokiintiöjärjestelmä päättyy vuonna 2015. Maidon maakiintiötä kasvatetaan 5 %:lla viiden vuoden aikana.
- Maitokiintiöjärjestelmän lakkauttamisesta mahdollisesti aiheutuvien ongelmien vähentämiseksi jäsenmailla on mahdollisuus maksaa tietyillä alueilla tukea (art. 68 ja maaseudun kehittämistoimet).
- Uudistuksen vaikutuksia tarkastellaan vuonna 2011. Silloin voidaan päättää mahdollisista uusista toimenpiteistä.

Erityistuki (art. 68)

- Erityistarkoituksiin (mm. maito-, naudanliha- ja lammassektorilla)
- Max. 57 M€ (10 % kansallisesta kokonaismäärästä)
- Rahan käyttö ja tukimuodot sovitaan kansallisesti ja notifioidaan komissiolle (37 M€ käytettävä maidon ja naudan tukiin)
- Rahoitusmahdollisuudet
 - tukioikeuksien lineaarinen leikkaus
 - tuotantoon sidottujen tukien leikkaus kokonaan tai osittain (esim. uuhi- ja sonnipalkkio)
 - käyttämättömät tukimäärät (jätettävä 0,5 % marginaali)
 - kansallinen rahoitus maidolle
- Siirtymävaihe 69 → 68 kolme vuotta (2010 – 2012)

Modulaation lisääminen

- Ns. pakollinen modulaatio (varojen siirtäminen suorista tuista maaseudun kehittämiseen) on tällä hetkellä 5 %.
- Maaseudun kehittämispuolella on tarpeita enemmän kuin rahaa → Lisärahaa saadaan modulaation kautta.
- Perusmodulaatio lisääntyy 1 % vuodessa vuosina 2009 – 2012, ollen lopulta 10 %
- Lisäksi ns. progressiivinen modulaatio isoille tiloille (yli 300 000 € vuodessa suorita tukia saavat tilat).
- Lisäraha jää jäsenmaahan ja se on käytettävä maaseudun kehittämisohjelman kautta ns. uusiin haasteisiin: ilmastonmuutos, bioenergia, vesitalous ja biodiversiteetti, edellisiin liittyvät innovaatiot ja maidontuotanto
- Voidaan käyttää nykyisiin tai uusiin toimenpiteisiin, esim. lannan varastoinnin parantaminen, bioenergiahankkeet, veden säästämisongelmat, geeniperinnön säilyttäminen, eläinten hyvinvointituki.

Modulaatio

Perusmodulaatio (%)

Tuen määrä (€)	2009	2010	2011	2012
1 – 5 000	0	0	0	0
yli 5 000 – 300 000	7	8	9	10

Progressiivinen modulaatio (%)

Tuen määrä (€)	2009	2010	2011	2012
yli 300 000	11	12	13	14

Muita muutoksia

- Pieniä muutoksia täydentäviin ehtoihin.
- Mahdollisuus maksaa enintään kahdessa erässä 1.12. – 30.6. Valvontojen oltava loppuunsaatettu.
- Jäsenmailla voivat määritellä, että tukea ei makseta luonnollisille tai juridisille henkilöille joiden päätoimiala ei ole maatalous.
- Jäsenvaltio voi määritellä maksujen alarajan. Suomella ylärajoina 200 euroa tai 3,0 ha.
- Tukioikeuksien osia voi yhdistää tietyin ehdoin (alle 1,0 ha osat)
- Viljelijöille ennen 1.1.2009 myönnettyt tukioikeudet vahvistetaan laillisiksi 1.1.2010 alkaen. Virheellisten hakemusten perusteella myönnettyjä tukioikeuksia ei kuitenkaan vahvisteta.
- Tukikelpoinen pinta-ala (maatalousala) määritellään uudelleen.

Prosessin jatko

- Komission toimeenpanoasetusten käsittely meneillään.
- Kansallisten säädösten muuttaminen.
- Tukivaihtoehtojen analysointi meneillään
 - art. 68, maito/nauta
 - dekoplauksen ajoitus
 - jatketaanko nykyisiä tuotantopalkkioita?
- Maaseutuohjelman muutosesitykset komissiolle 30.6.2009
- Suorien tukien valinnat notifioitava komissiolle 31.7.2009

Aikataulu

Toukokuu 2008	Asetusluonnosten ja vaikutusarvioinnin julkaisu - neuvoston työryhmätyö käynnistyi
Marraskuu 2008	Parlamentin mielipide
Marraskuu 2008	Poliittinen yhteisymmärrys neuvostossa
Tammikuu 2009	Neuvoston asetusten julkaisu
Tammikuu 2009	Komission asetuseronnokset
??	Komission asetusten julkaisu
1.1.2009	Muutokset voimaan 1.1.2009, paitsi jos mainittu myöhempi voimaantulo
1.1.2010-	Osa muutoksista voimaan 1.1.2010 tai myöhemmin

EU:n yhteinen maatalouspolitiikka vuoden 2013 jälkeen...

- Tuotannosta irrotettu tuki pääsääntönä ???
- Asteittain sama tukitaso kaikkialla EU-alueella ???
 - eläintilat vs viljatilat
 - nurmitilat vs viljatilat
- Tukien siirtyminen I-pilarista II-pilariin ???
 - LFA-uudistus
 - Innovaatiot
- Räätelöidyt tukitoimenpiteet tietyille EU-alueille ???
- Riskien hallinta (vakuutukset) ???

